

ורצו הביתה.
אגלי נשארה על החוף. השמש כבר שקעה באו
דמדומים. אגלי פחדה, אך איך תלך הביתה ללא
שמלה?

"נחש היקר, תחזיר לי את השמלה!" מבקשת.
והנחש עומד על שלו:
"תהי לי לאישה."

"טוב" צעקה בסוף אגלי "שיהיה כפי שביקשת!"
הנחש יצא מהשרוול. אגלי חטפה את השמלה
ורצה אחרי האחיות.

למחרת ישבה אגלי ליד החלון וטווה. יושבת,
טווה, מזמרת שירים. את הנחש שכחה לגמרי.
ופתאום שומעת - בחצר משהו רועש, רוחש.
הציצה מהחלון וכמעט מתה מפחד.
החצר מלאה בנחשים! הם רוחשים, זוחלים,
מסתובבים. והשלושה הגדולים, השמנים
שביניהם עלו על סף הבית ודרך חריץ תחת
הדלת זחלו לתוך הבית.

אגלי קפצה מהר והסתתרה בחדרון המזווה.
נעמדה שם בפינה ורועדת מפחד.
והנחשים אומרים לאבא ולאמא:

אצ'י

ליטא

יום אחד יצאו שלוש
אחיות לרחוץ באגם.

אחרי שהתרחצו, שחו והתיזו מים יצאו לחוף.
שתי הבוגרות יותר התלבשו, והצעירה, ששמה
היה אגלי, הכניסה יד לשרוול ומשם משהו
רחש!

אגלי הסתכלה, וראתה שנחש התיישב בשרוול
השמלה.

"צא משם!" קראה הנערה.

"תבטיחי להתחתן אתי, אז אצא" אמר לה
הנחש בקול אנוש.

אגלי התרגזה והאחיות צחקו.

"הנה לך חתן" אמרו "תסכימי, אחותנו."

הנחשים הכניסו את האוזה לשוקת והובילו אותה מהחצר. אבל כשרק עברו את השער שמעו איך קוקייה שעל הגדר צועקת:

קו-קו, קו-קו!
הסתירו את הנערה
שידכו לכם אוזה
קו-קו!

הנחשים חזרו לבית, לחשו, רחשו - "תוציאו לנו את הנערה האמיתית."
ושוב השכנה הזקנה לוחשת להורים:
"תוציאו להם כבשה לבנה"
אבא ואמא הביאו כבשה לבנה.
"לא רצינו להיפרד מבתנו האהובה" אמרו "אך מה אפשר לעשות! קחו אותה. תובילו לחתן."
הנחשים הובילו את הכבשה. עברו מחצית הדרך לאגם ושוב מהעץ צועקת הקוקייה:

קו-קו, קו-קו!
הסתירו את הנערה,
שידכו לכם כבשה.
קו-קו!

"באנו לשדך ממלך מי האגם. תכינו את הבת הצעירה שלכם. היא הבטיחה להתחתן למלך שלנו."

מה אפשר לעשות! אמנם מלך, ובכל זאת יצור זוחל, נחש קר. איך אפשר למסור לאחד כזה את הבת האהובה! אבל לסרב אי-אפשר. היא בעצמה הבטיחה. בדיוק באותו היום

ביקרה שם שכנה זקנה. והיא בשקט מייעצת לאבא ולאמא:
"תנו אוזה לבנה במקום הבת שלכם. הנחשים לא יבחינו!"
כך גם עשו אבא ואמא. הוציאו אוזה לבנה ואמרו לשדכנים:
"הנה לכם הבת שלנו. תובילו אותה לחתן שלה."

בשיניים נכרסם לכם את כל העצים, בזנבות
נשמיד את כל היבולים הזרועים."
כשאגלי שמעה את הדברים היא יצאה לקראת
השדכנים.

"נתתי הבטחה" אמרה "ואעמוד בה. תובילו
אותי אל החתן."

השדכנים זחלו בדרך, אגלי הלכה אחריהם
ואחריה עוד נחשים זוחלים בעפר - מובילים
כלה לחתן. והקוקייה עפה מעליהם וצועקת
בשפתה:

*הנה כלה!
נבונה וישרה,
יפה כמו אשוח,
שערות כמו משי!*

כך הם הגיעו אל האגם. המים באגם התקצפו,
גלים התרוממו ונסוגו מהחוף. ועל החול
שהתגלה עמד בחור צעיר, יפה, ישר, בבגדים
עשירים.

"אני החתן שלך" אמר לאגלי "קוראים לי
חאלטיס. לאנשים אחרים אני נחש שזוחל על
הקרקע, ובשבילך, נערת, זרקתי את עור

השדכנים חזרו.
"לא" אמורים "זו לא
האישה."
והשכנה הזקנה
לוחשת:
"תנו להם פרה לבנה."
הביאו פרה לבנה,
קשרו לה סרט ירוק
לצוואר ונתנו לשדכנים.
הנחשים הובילו את
הפרה דרך שדות, עד
פרשת הדרכים הובילו, ושם, בשיחים יושבת
קוקייה וצועקת להם בלשון הקוקייות:

*קו-קו, קו-קו!
הסתירו את הנערה,
שידכו לכם פרה.
קו-קו!*

השדכנים חזרו ואמרו:
"באנו ביושר, לפי ההבטחה, ומה אתם עושים
לנו? שלוש פעמים מנסים לרמות! ראו-נא, אם
תנסו לרמות בפעם רביעית, תצפו לצרות.

הנחש, רק לך אני מגלה את שמי. האם תחבבי אותי, יפתי?"
"אחבב" אמרה אגלי "ואהיה לך אישה נאמנה."
והלכה אחרי החתן לממלכה תת-מימית.
מאז עברו תשע שנים. אגלי הולידה לבעלה שני בנים ובת. טוב היה לה לחיות. גם הילדים היו מוצלחים, טובים, צייתנים, גם בעלה אהב אותה ודאג לה. אבל התחילה להתגעגע לבית הורים. נעשה לה קשה לחיות בממלכה תת-מימית, רצתה לראות את אמא ואת אבא, לשוחח עם האחים שלה, לטוות ולתקן רשתות עם האחיות. והיא בקשה מבעלה:
"חאלטיס, תן לי לבקר בבית, להראות את ילדינו לאבא ולאמא."
וחאלטיס לא מסכים.
"האם לא טוב לך כאן, בממלכה תת-מימית? שואל.
"טוב לי כאן" עונה אגלי "אבל בת ששוכחת את ההורים שלה היא בת רעה."
"אז שיהיה כרצונך" אומר חאלטיס "רק קודם טווי לנו את צמר הזהב הזה."
אגלי התיישבה לגלגל הטווייה. טווה יום, טווה

יומיים, והערמה של צמר הזהב לא פוחתת, להפך, כאילו גדלה מדי יום. הייתה שם אומנת זקנה, שטיפלה בבת הקטנה של אגלי. היא הסתכלה איך אגלי טווה, מנענעת בראשה ואומרת: "אפילו אם תגיעי לגיל שלי, לא תגמרי את הצמר הזה."
"אז מה לעשות, סבתא?" שואלת אגלי.
"קחי שביב, תדליקי באש ותקעי לתוך הצמר."
אגלי לקחה שביב, הדליקה וכשרק הכניסה לתוך הצמר קפצה משם צפרדע גדולה. הצפרדע ישבה בתוך הצמר והוציאה מפיה צמר זהב. אגלי טווה מצד אחד את החוטים, ומהצד השני הצמר נעשה כל פעם רב יותר. ועכשיו טווה אגלי את כל הצמר ביום אחד. בבוקר היא באה לבעלה ואומרת: "עשיתי מה שביקשת. עכשיו תמלא מה שהבטחת."
"טוב" עונה לה חאלטיס "לא אסרב לך. אשחרר אתך לאבא ואמא, כשהנעליים האלה יתבלו." והוא הוציא מהארון זוג נעלי ברזל והגיש לאשתו. אגלי נעלה את הנעלי הברזל. מבוקר עד

ערב הלכה בהם על אבנים חדות, טיפסה על סלעים, ועל הנעליים לא רואים אפילו שריטה! שוב מסתכלת עליה האומנת הזקנה ואומרת: "לשווא את מתאמצת, ילדתי, אפילו מאה שנה תלכי בהן והנעליים יישארו בלי פגם."
"אז מה לעשות, סבתא?"
"בקשי מהנפח שיעביר אותן בכור שלו."
כך עשתה אגלי. הנפח העביר את נעלי הברזל בכור והברזל נעשה שביר כמו זכוכית. תוך שעה הם התפרקו על רגליה של אגלי.
באה אגלי אל בעלה ושואלת: "עכשיו תיתן לי ללכת?"
"אתן" אומר חאלטיס "אבל איך תופיעי בבית ההורים בלי עוגת הארנבת? אנשים יגידו שאת בת רעה. גאוותנית."
אגלי נזכרה. עוד כשהייתה קטנה קרה שאבא ואמא נסעו לבקר אחרים, אך אף פעם לא יצאו מהבית עם ידיים ריקות. לקחו עוגה, חילקו חתיכה לכל הילדים ותוך כדי כך היו אומרים: "הלכנו בדרך, ראינו בית של ארנבת. הארנבת אפתה לנו עוגה, והנה לכם חתיכה."

אם הרוג ידידי האהוב,
וגופו מונח במעמקים,
צא קצף מעל המים,
אדום, אדום כמו דם..

ואתם הבנים והבת שלי, תבטיחו שלא תספרו
לאנשים שום דבר שאתם יודעים עלי ועל החיים
כאן."

הילדים הבטיחו.

ואז חאלטיס הפך לנחש והוציא את אגלי עם
הילדים לחוף האגם.

איזו שמחה הייתה בבית כשאגלי עם הילדים
שלה באו לבקר בבית המשפחה!

בלי סוף נהנו ההורים במשחק עם הנכדים, בלי
סוף שוחחו האחים והאחיות עם אגלי.

אלא שהשכנים הלכו סביב הבית, לא נכנסו ורק
דיברו:

"חזרה הנחשה עם הנחשונים. ואת בעלה
השאירה בבית. איזו צרה זו תהיה!"

האחים התביישו. הם התחילו לשכנע את
אחותם:

"תעזבי את הבעל שלך, תישארי אתנו לתמיד.
ואם הבעל יבוא לקחת אתך, אנחנו לא ניתן."

כך נהוג היה בכל ליטא. עכשיו אגלי התביישה
ששכחה את המנהג הזה, והחליטה לאפות
עוגה. ובינתיים בעלה הסתיר את כל הקערות,
סירים ודליים ורק נפה אחת השאיר. איך אפשר
להכין בצק בנפה? איך להביא מים לבצק
בנפה?

אך גם כאן עזרה לה האומנת הזקנה. היא
לקחה לחם שיפון והתחילה לסתום בו את כל
החורים בנפה. אגלי יכלה עכשיו ללוש בצק ואף
טיפת מים לא נזלה, אף גרגיר קמח לא עבר
דרך הנפה.

אפתה אגלי את העוגה והתחילה להיפרד
מבעלה.

וחאלטיס אומר לה:

"אל תישארי שם יותר מתשעה ימים. וזכרי, אל
תתני לאף אחד ללוות אתך כשתבואי חזרה.
תעמדי על החוף וקראי לי כך:

אם ידידי שלם

עלו מי האגם,

צאו נתזי המים,

צא קצף לבן כמו חלב!

"מדוע העיניים שלך אדומות?"
"הדלקנו מדורה ביער, היה עשן גדול" ענה לה
הבן "לכן העיניים שלי האדימו."
בלילה הבאה שוב יצאו האחים של אגלי ליער,
לרעות סוסים. לקחו אתם את הבן הצעיר. אבל

ואגלי עונה:
"אל תדברו ככה אחיי. איך יכולה אישה לעזוב
את בעלה החי, איך יכולים הילדים לשכוח את
אביהם! ואם בעלי לא יבוא לקחת אותי, אלך
בעצמי לקרוא אותו מהאגם."
"ואיך תקראי לו?"
"לא, אחיי" עונה אגלי "אינכם צריכים לדעת
זאת. ואל תשאלו אותי יותר, כי ממילא לא אגיד
לכם."

וכאן השכנה הזקנה אומרת לאחים:
"ממנה לא תלמדו דבר. אבל מה שאמא לא
תספר, תוכלו לשמוע מהילדים."
יצאו האחים בלילה, כאילו לרעות סוסים ביער,
ולקחו אתם את הבן הגדול של אגלי. ביער
שחררו את הסוסים למרעה, הדליקו מדורה
והתחילו לחקור את הילד על השם של אבא
שלו, ואיך צריך לקרוא לו כדי יצא מהאגם.
הילד לא סיפר להם דבר. הם שאלו בעדינות
והוא התחמק מלהשיב, איימו עליו, והוא רק
בכה.

"נילד הזה למד כנראה מאמא שלו" אמרו
האחים "אולי הצעיר יותר יספר."
בבוקר חזרו הביתה. אגלי שואלת את בנה:

"לא, לא העליבו. אבל לא ישנתי כל הלילה, שמרתי על הסוסים. לכן עיניי אדומות" ענה הבן. בלילה השלישי שוב יצאו האחים ליער. הפעם לקחו אתם את הילדה הקטנה, בתה של אגלי. לילדה הזו מעולם לא אמר מישהו מילה רעה, מעולם לא פגעו בה. והנה הדודים התחילו לחקור אותה. היא הביטה כל הזמן על האדמה, שתקה ורק בראש נענע "לא יודעת דבר." אבל כשהדודים איימו עליה במקל הילדה התחילה לרעוד כולה, החווירה כמו סדין וסיפרה הכל. אמרה מה שם של אבא שלה, ואיך צריך לקרוא לו כדי שיבוא. נו, לדודים רק זה היה חסר. עוד איימו עליה שלא תספר דבר לאמא שלה, ושלחו אותה הביתה. ובעצמם לקחו חרמשים והלכו לאגם. שם ביצעו את הפשע שלהם, ניגבו בדשא את הדם מהחרמשים וחזרו הביתה. כשתלו את החרמשים בפרוזדור אגלי שמעה את הצליל, כמו פעמון ברזל, ולבה נצבט. "מה קרה, אחים" שאלה "שיצאתם כל כך מוקדם לעבודה?" והאחים עונים: "העשב הסמיך קל יותר לקצור כשהוא מלא טל של בוקר."

גם ממנו לא למדו דבר.
בבוקר חזרו הביתה. אגלי הביטה על הבן ושאלה:
"מדוע עיניך אדומות, בני? אולי הדודים העליבו אתך?"

בשעות עננים,
בשעות זריחה
הרגו אותי אנשים רעים.
בתי האהובה,
מדוע גילית את שמי,
שם של אבא שלך?

אך נפשה של אגלי לא רגוע. עוד באותו היום
יצאה חזרה. על הסף נפרדה מאמא ואבא,
בשער חיבקה את האחיות והאחים, לא נתנה
לאף אחד ללוות אותה.
היא באה עם הילדים אל האגם, נעמדה על
החוף ואמרה, כפי שלימד אותה הבעל:

אם ידידי שלם
עלו מי האגם,
צאו נתזי מים,
צא קצף לבן כמו חלב!

אם הרוג ידידי האהוב,
וגופו מונח במעמקים,
צא קצף מעל המים,
אדום, אדום כמו דם..

הגלים עלו על פני האגם, מים התכסו בקצף. אך
לא קצף לבן הופיע על הגלים, לא לבן כמו חלב,
אלא אדום כמו דם. ומקרקעית האגם נשמע
קול:

אגלי התחילה לבכות. ואחר כך פנתה אל
הילדים ואמרה:

"אין לנו יותר אבא טוב, אין לי בעל אהוב. אף
אחד בממלכה התת-מימית לא יקבל אותנו, ועם
הרוצחים הרעים לא נחיה תחת גג אחד. אז
הבה ויהיה כפי שאומר:

בנים יקרים שלי
אתם עמדתם במבחן קשה
תהיו לאלון ולארז
לא מתכופפים, עומדים חזק.

ואת בתי הקטנה
לא יכלת לעמוד באיום
תהי לצפצפה ביישנית,
שעליה רועדים תמיד.

ואני אהיה לאשוח
אשוח חשוך, קודר
אבכה דמעות ענבר
בלילות סערה.

וכפי שאמרה כך גם קרה. הבן הבכור הפך לעץ
אלון גבוה, הבן הצעיר לארז, והבת בצפצפה
רועדת.

אגלי בעצמה הפכה לאשוח קודר.

מאז הופיעו עלי אדמות אשוח, אלון, ארז
וצפצפה.

האשוח מוריד את ענפי האלמנה שלו לאדמה,

בכל רוח קטנה רועדים עלים דקים של

הצפצפה. והאלון והארז עומדים חזקים וקשים,

כמו לב של אדם אמין. ומדוע זה כך יודע רק מי

ששמע מסבים שלו על אגלי המסכנה ועל ילדיה.

